

חוק הטיס (עבירות ושיפוט), תשל"א-1971(*)

פרק א': הוראות כלליות

1. בחוק זה – הגדרות

"האמנה" – האמנה בדבר עבירות ומעשים מסויימים אחרים המבוצעים בכלי טיס, שנחתמה בטוקיו ביום 14 בספטמבר 1963;

"טיסה" – פרק הזמן המתחיל ברגע שבו נסגרות דלתותיו החיצוניות של כלי טיס לצורך המראה והמסתיים ברגע שבו נפתחות דלתות אלה לשם ירידת נוסעים; ביצע כלי הטיס נחיתת אונס, ייחשב כלי הטיס כנמצא בטיסה עד הרגע שרשות מוסמכת של מדינה תקבל לידיה את האחריות על כלי הטיס ועל בני האדם והרכוש שבו; לענין זה, "נחיתת אונס" – לרבות נחיתה שנכפתה על הקברניט שלא ברצונו, ו"ירידת נוסעים" – ירידת נוסעים לגמר מסעם באוויר בדרך הרגילה;

"כלי טיס ישראלי" –

- (1) כלי טיס הרשום במרשם כלי הטיס בישראל;
- (2) כלי טיס שאינו רשום כאמור אם יותר ממחציתו היא בבעלות של מדינת ישראל, של אזרח ישראלי, של תושב ישראל או של תאגיד ישראלי;
- (3) כלי טיס המושכר למדינת ישראל, לאזרח ישראלי, לתושב ישראל או לתאגיד ישראלי;

חוק (מס' 3)
תשע"א-2011

"כלי טיס צבאי" – כהגדרתו בחוק הטיס, תשע"א-2011;

"מדינת הרישום", לענין כלי טיס – המדינה שבה הוא רשום, ואם מדינות בעלות האמנה הקימו, לצורך התובלה האווירית, ארגוני הפעלה משותפים, או גופי הפעלה בין-לאומיים, ואין כלי הטיס המשמשים לכך רשומים במדינה מסויימת – יראו כמדינת הרישום את המדינה שבין מדינות אלה, שהן ציינו אותה לענין זה ומסרו עליה הודעה לארגון התעופה האזרחית הבין-לאומית, כאמור בסעיף 18 לאמנה;

(*) פורסם ס"ח מס' 617 מיום ה' באדר תשל"א (2.3.1971) עמ' 60.
תוקן ס"ח מס' 651 מיום י"ג בניסן תשל"ב (28.3.1972) עמ' 52 (חוק לתיקון דיני העונשין (עבירות חוק) תשל"ב-1972).
ס"ח תשנ"ב מס' 1379 מיום 22.1.1992 עמ' 49 (ה"ח תשנ"א מס' 2048 עמ' 186) – חוק (מס' 2) תשנ"ב-1992.
ס"ח תשע"א מס' 2296 מיום 13.4.2011 עמ' 907 – חוק (מס' 3) תשע"א-2011 – סעיף 186 לחוק הטיס, תשע"א-2011.

- חוק (מס' 3)
תשע"א-2011
- "מנחת" – שטח יבשתי או ימי לרבות כל מבנה, מיתקן או ציוד שבו, המשמש או המיועד לשמש, כולו או חלקו, לנחיתה, להמראה, להסעה או להננייה של כלי טיס, שאינו שדה תעופה;
- חוק (מס' 2)
תשנ"ב-1992
- "מסוף נוסעים מחוץ לשדה תעופה" – מבנה או מתקן המצוי מחוץ לשדה תעופה שהועד לטיפול בנוסעים העומדים לטוס בכלי טיס ולעריכת בדיקה בטחונית של הנוסעים ומטעניהם;
- "מעשה" – לרבות מחדל;
- "מצוי בכלי טיס" – לרבות המצוי בשדה תעופה, או במקום אחר שבו נחת כלי הטיס, בדרכו אל כלי הטיס או ממנו, או המוחזק מחוץ לכלי הטיס אם הוצא מתוכו שלא מרצונו ושלא לפי סעיפים 8 או 9, כל עוד הוא מוחזק כאמור;
- "קברניט", לענין כלי טיס – כמשמעותו של "מפקד" בפקודת הפרשנות;
- חוק (מס' 2)
תשנ"ב-1992
- "שדה תעופה" – כהגדרתו בחוק רשות שדות התעופה, תשל"ז-1977, ולרבות מנחת;
- "שטח", של מדינה – לרבות –
- (1) שטחים הכפופים לריבונותה, לאדנותה, לממונותה או למרותה של המדינה;
 - (2) המרחב האווירי שמעל השטחים האמורים בפסקה (1);
 - (3) שטחים הנתונים לפיקוחה האווירי של המדינה מכוח הסדרים שקבע הארגון הבינ-לאומי לתעופה אזווירית;
- "תאגיד ישראלי" – תאגיד שנרשם בישראל או שהוקם מכוח דין בישראל, למעט חברת-חוץ שנרשמה לפי סעיף 248 לפקודת החברות.
2. בית משפט בישראל מוסמך לדון לפי דיני ישראל אדם אשר –
- (1) עבר עבירה לפי פרק ג';
 - (2) בשטח ישראל או מחוצה לו, עבר עבירה בתוך כלי טיס ישראלי או לגבי כלי טיס ישראלי או לגבי אדם או נכס המצוי בו;
 - (3) בשטח ישראל, בתוך כלי טיס שאינו ישראלי, עבר עבירה לגבי אותו כלי טיס או לגבי אדם או נכס המצוי בו;
 - (4) מחוץ לשטח ישראל, בתוך כלי טיס שאיננו ישראלי, עבר עבירה נגד אזרח ישראלי או תושב ישראלי המצוי בו, או נגד נכס של אזרח ישראלי או תושב ישראל באשר הוא נכס כאמור, או נגד בטחון מדינת ישראל;
- חוקי מדינת ישראל (מעודכן ל-30.4.2011)

סמכות בתי המשפט בישראל

(5) הוצא מכלי טיס בשטח ישראל לפי סעיפים 8 או 9 לאחר שביצע בו עבירה, ואותה עבירה היתה בת-עונשין בישראל אילו בוצעה בכלי טיס ישראלי.

חוק לתיקון דיני
העונשין (עבירות
חוף),
תשל"ב-1972

3. (בוטל).

פרק ב': חובות וסמכויות של קברניט ושל אחרים

סמכות הקברניט
לנקוט באמצעי
בטחון

4. (א) היה לקברניט כלי טיס יסוד סביר להניח כי אדם ביצע בכלי הטיס, או עומד לבצע בו, מעשה המסכן או עשוי לסכן את בטחון כלי הטיס או את בטחון בני האדם או הרכוש שבו, או את הסדר הטוב או המשמעת בכלי הטיס, רשאי הוא לנקוט באמצעי בטחון סבירים הדרושים לדעתו, לרבות מעצר או חיפוש, כדי להגן על בטחון כלי הטיס ועל בטחון בני האדם או הרכוש שבו, או כדי לשמור על הסדר הטוב או המשמעת בכלי הטיס, או כדי לאפשר לו להוציא את האדם מכלי הטיס לפי סעיפים 8 או 9.

(ב) הסמכויות הנתונות לקברניט כלי טיס בסעיף קטן (א) נתונות לו גם אם היה לו יסוד סביר להניח כי אדם ביצע בכלי הטיס, או עומד לבצע בו, מעשה שלדעת הקברניט מהווה עבירה על פי כל דין הקיים במדינת הרישום.

סיוע של אנשי
צוות ואחרים

5. (א) בכל מקרה של צורך בנקיטת אמצעי בטחון חייב כל איש צוות לסייע לקברניט לפי דרישתו ולפעול לפי הוראות מחייבות אחרות, לרבות הוראות קבע, תוך ציות להוראות הקברניט.

(ב) כל אדם בכלי טיס רשאי לסייע לקברניט או לאיש צוות אחר בנקיטת אמצעי בטחון, אם הקברניט או איש הצוות האחר הרשהו לכך.

(ג) אדם בכלי טיס רשאי לנקוט אמצעי בטחון כנגד אדם אחר, אם יש יסוד סביר להניח כי יש בהם צורך חיוני תכוף כדי להגן על בטחון כלי הטיס או בני האדם או הרכוש שבו, ובלבד שבעשייתו לא עבר את המידה הדרושה לאותה מטרה ולא הפר הוראות שניתנו על-ידי הקברניט או מטעמו.

6. (א) על מעצרו של אדם בכלי טיס ועל סיבת המעצר יודיע הקברניט, במהירות האפשרית בעת הנחיתה, ואם אפשר — לפני הנחיתה, לרשות המוסמכת של המדינה שבה הוא נוחת.

(ב) סעיף זה לא יחול על קברניט בכלי טיס צבאי.

7. הקברניט רשאי להמשיך במעצרו של אדם עד למועד שבו כלי הטיס יפסיק להיות בטיסה, ואם החליט למסור אותו לרשות מוסמכת כאמור בסעיף 9 – עד למסירתו כאמור; הקברניט אינו רשאי להמשיך במעצר מעבר למועד זה, אלא באחת מאלה:

- (1) הרשות המוסמכת של המדינה שבה נחת כלי הטיס מסרבת לבקשת הקברניט להתיר ירידת האדם לשטח אותה מדינה או לקבלו לידיה, או שהיא מסכימה לבקשת הקברניט להשאיר את האדם בכלי הטיס;
- (2) המדינה שבה נחת כלי הטיס אינה בעלת האמנה, והרשות המוסמכת בה אינה דורשת להוריד את האדם או למסרו לידיה;
- (3) האמצעים ננקטו נגד האדם כדי לאפשר מסירתו לרשות המוסמכת בישראל או לרשות המוסמכת במדינת הרישום;
- (4) האדם מסכים להמשיך ולהישאר עצור בכלי הטיס.

8. (א) היה לקברניט יסוד סביר להניח כי אדם ביצע בכלי טיס, או עומד לבצע בו, מעשה המסכן, או העלול לסכן, את בטחון כלי הטיס או בטחון בני האדם או הרכוש שבו, או את הסדר הטוב או המשמעת בכלי הטיס, וכי הורדתו מכלי הטיס חיונית כדי להגן על בטחון כלי הטיס או על בטחון בני האדם או הרכוש שבו או כדי לשמור על הסדר הטוב או המשמעת בו, רשאי הקברניט להוריד את האדם מכלי הטיס בכל מדינה שבה הוא נוחת.

(ב) ציווה הקברניט על אדם בנסיבות המפורטות בסעיף קטן (א) לרדת מכלי הטיס, והאדם לא קיים את צו הקברניט, רשאי הקברניט לאחוז באמצעים סבירים בנסיבות הענין כדי להוריד אותו מכלי הטיס.

9. (א) קברניט רשאי למסור לידי הרשות המוסמכת במדינת בעלת האמנה שבה הוא נוחת את מי שיש לו יסוד סביר להניח שביצע בטיסה מעשה שלדעת הקברניט היא עבירה חמורה על פי הדין הקיים במדינת הרישום.

(ב) מי שנמסר לפי סעיף זה בישראל, יחולו עליו הדינים החלים בישראל בעניני מעצר והסגרה, הכל לפי הענין.

(ג) סעיף זה לא יחול על קברניט כלי טיס צבאי.

10. (א) על הורדת אדם או מסירתו לפי סעיפים 8 או 9 תינתן מטעם קברניט כלי הטיס הודעה לרשות המוסמכת של המדינה שבה הורד או נמסר האדם ולרשות המוסמכת של מדינת הרישום.

הודעה על הורדה ומסירה

(ב) ההודעה תפרט את נימוקי המסירה או ההורדה ותינתן, בהורדה — עם הורדתו של האדם או עד כמה שאפשר סמוך לה, ובמסירה — לפני הנחיתה או עד כמה שאפשר מיד אחריה.

(ג) סעיף זה לא יחול על קברניט כלי טיס צבאי.

11. קברניט כלי הטיס, איש צוות, נוסע בעל כלי הטיס, שוכרו, מפעילו חסינות או האדם שמטעמו מבוצעת הטיסה, לא ישאו באחריות פלילית או אזרחית על מעשה שנעשה לגבי אדם פלוני בהתאם לאמור בפרק זה.

12. מי שהורד מכלי טיס בישראל או נמסר בישראל מכוח הוראות חוק זה ורוצה להמשיך במסעו, לא תעוכב יציאתו מישראל אלא באחת מאלה:

חסינות אדם שהורד או שנמסר בישראל

(1) נוכחותו בישראל דרושה לצרכי הליכים פליליים או הליכי הסגרה;

(2) לא יצא מישראל תוך זמן סביר, לאחר שניתנה לו, אחרי הנחיתה, אפשרות לעשות כן.

13. (א) אדם שנמסר בישראל לפי סעיף 9 מותר להסגירו למדינת הרישום, על פי בקשתה, ובלבד שקויימו כל ההוראות שבחוק ההסגרה, תשי"ד-1954, למעט האמור בסעיף 2(1) שבו; לענין תחולת סעיף 17 לחוק האמור, תבוא במקום ההסכם שלפי סעיף 2(1) האמור התחייבות של מדינת הרישום לנהוג כאמור בסעיף 17 האמור.

(ב) לא יוסגר אדם לפי סעיף זה למדינת הרישום אם לפי דיניה אין להסגיר לישראל, בהעדר הסכם הסגרה בינה לבין ישראל, אדם שנמסר בהתאם לאמור בסעיף 9 לאמנה, או אם היא אינה נוהגת הדדיות בענין הנדון כלפי ישראל.

14. הורדה או מסירה של אדם בישראל לפי פרק זה או החזרתו לישראל לפי סעיף 14 לאמנה לא תגרע מסמכות הניתנת על פי כל דין לגרש אותו אדם מישראל.

14א. (א) קברניט של כלי טיס ישראלי, הטס מעל שטח של מדינת חוץ יציית להוראה מהרשות המוסמכת לכך באותה מדינה, להנחית את כלי הטיס בשדה תעופה בשטחה.

הנחתת כלי טיס לפי הוראת רשות מוסמכת חוק (מס' 2) תשנ"ב-1992

(ב) קברניט של כלי טיס הטס מעל שטחה של מדינת ישראל יציית להוראה מהרשות המוסמכת בישראל, להנחית את כלי הטיס בשדה תעופה בשטחה של מדינת ישראל.

(ג) העובר על הוראות סעיף זה, דינו — מאסר שלוש שנים.

(ד) בעבירה לפי סעיף קטן (א), תהא זו הגנה לקברניט שלא ציית להוראת הרשות המוסמכת של מדינת החוץ, אם פעל לפי הוראה של הרשות המוסמכת בישראל.

(ה) בסעיף זה, "הרשות המוסמכת בישראל" — מי שהממשלה מינתה כרשות מוסמכת לענין סעיף זה.

15. מי שאינו מקיים את המוטל עליו לפי פרק זה בנסיבות שבהן היה אחראי בפלילים למחדלו אילו אירע המחדל בכלי טיס ישראלי, ישא בישראל באחריות פלילית על אותו מחדל אף אם אירע שלא בכלי טיס ושלא בשטח ישראל.

עבירת חוץ

16. הוראות פרק זה המתייחסות לעבירות יפורשו בהתאם לסעיף 2 לאמנה.

סייג לסמכויות

פרק ג': שוד אווירי וחבלה

17. אלה יאשמו בשוד אווירי ודינם מאסר עולם, ואם גרם המעשה למותו של אדם, דינם מאסר עולם בלבד:

שוד אווירי

(1) התופס כלי טיס בכוח, באלימות, באמצעי מרמה או באיום להפעיל כוח או אלימות, או המשתלט שלא כדין על כלי טיס;

(2) המחזיק בכלי טיס או המשתתף מרצונו בהפעלת כלי טיס, בשליטתו או בהחזקתו, ביודעו כי כלי הטיס נתפס או השתלטו עליו כאמור בפסקה (1) או כי באמצעותו מפעילים את השליטה בכלי טיס אחר שנתפס או שהשתלטו עליו כאמור.

18. העושה מעשה המכוון לסכן חיי אדם המצוי בכלי טיס או לגרום לו נזק, או המכוון לסכן כלי טיס או רכוש שבו או לגרום לו נזק, או המאיים באחת מאלה, דינו — מאסר עשרים שנה, ואם גרם המעשה למותו של אדם, דינו — מאסר עולם בלבד.

חבלה ואיום

18א. (א) המסכן או העלול לסכן את הבטיחות בשדה תעופה או במסוף נוסעים מחוצה לו על ידי אחת מאלה, דינו — מאסר עשרים שנים, ואחת היא אם עשה את המעשה או איים לעשותו:

סיכון שדה תעופה ומסוף נוסעים מחוצה לו חוק (מס' 2) תשנ"ב-1992

(1) עשה מעשה שגרם או שעלול היה לגרום לפגיעה באדם הנמצא בשדה תעופה או במסוף נוסעים מחוצה לו;

(2) הרס מתקן בשדה תעופה או במסוף נוסעים מחוץ לשדה תעופה או גרם לו נזק חמור;

776 (מעודכן ל-30.4.2011) חוקי מדינת ישראל

(3) שיבש את שירותי התעופה בשדה תעופה או במסוף נוסעים מחוצה לו.

(ב) גרם המעשה האמור בסעיף קטן (א) למותו של אדם, דינו של העושה — מאסר עולם ועונש זה בלבד.

19. (א) העוצר אדם שהיה מצוי בכלי טיס שנעברה בו עבירה לפי פרק מעצר שוא זה או המחזיק אותו אדם במעצר, דינו — מאסר חמש עשרה שנה, ואם גרם המעשה למותו של אדם, דינו — מאסר עולם בלבד.

(ב) בעבירה לפי סעיף זה, תהא הגנה אם יוכיח הנאשם אחת מאלה:

(1) המעצר היה על עבירה לפי פרק זה;

(2) המעצר בוצע על פי סמכויות שהוענקו בחיקוק.

דין קשר, שידול,
נסיון וסיוע לאחר
מעשה

20. עבירות אלה דינן כדין מעשה עבירה עצמו:

(1) קשר או נסיון לעבור עבירה לפי פרק זה;

(2) נסיון של שידול לעבירה כאמור;

(3) סיוע לאחר מעשה העבירה כאמור.

21. לענין עבירות לפי פרק זה, אין נפקא מינה אם העבירה נעברה בשטח ישראל או מחוצה לו, או אם נעברה לגבי כלי טיס ישראלי או לגבי כלי טיס שאינו ישראלי.

חסינות למי שנחת
בישראל בכלי טיס
שנשרד

22. (א) כלי טיס שנעברה בו עבירה לפי סעיף 17 ונחת לאחר מכן באותה טיסה בישראל ונמצא בו אותה שעה נוסע או איש צוות, אשר לולא מעשה העבירה לא היה צריך להגיע לישראל באותה טיסה — לא ייעצר האדם ולא יובא לדין ולא יוסגר על מעשה שעשה לפני ביצוע העבירה כאמור אלא באחת מאלה:

(1) המעשה הוא עבירה לפי חוק זה;

(2) הנוסע או איש הצוות לא יצא מישראל תוך זמן סביר לאחר שניתנה לו, אחרי הנחיתה, אפשרות לעשות כן;

(3) הנוסע או איש הצוות יצא מישראל אחרי הנחיתה וחזר אליה מרצונו או הוסגר לישראל בגלל המעשה האמור.

(ב) כלי טיס שנעברה בו עבירה לפי סעיף 17 ונחת באותה טיסה לאחר מכן בישראל — כלי הטיס והמטען והכבודה שבו, אשר לולא מעשה העבירה לא היו צריכים להגיע לישראל באותה טיסה, לא יהיו נתונים לתפיסה או לעיקול מכל סוג שהוא בכל הליך עקב אירוע שאירע לפני ביצוע העבירה כאמור, אלא באחת מאלה:

(1) התפיסה או העיקול מבוקשים בעטיו של מעשה שהוא עבירה לפי חוק זה;

(2) כלי הטיס, המטען או הכבודה לא הוצאו מישראל תוך זמן סביר לאחר שניתנה, אחרי הנחיתה, אפשרות לעשות כן;

(3) כלי הטיס, המטען או הכבודה הוצאו מישראל אחרי הנחיתה והוחזרו אליה כדין.

(ג) הרשויות המוסמכות בישראל רשאיות שלא לנהוג לפי סעיף זה אם מדינת הרישום של כלי הטיס שנחת או המדינה שהנוסע נמנה עם אזרחיה, הכל לפי הענין, אינה נוהגת הדדיות בענין הנדון כלפי ישראל.

פרק ד': שונות

23. בהליכים לפני בית משפט בישראל, לרבות הליכי הסגרה, תהיה עדות לענין עבירה על חוק זה שנבטתה מחוץ לישראל קבילה, אם נתקיימו בה כל אלה:

גביית עדות בחוץ-לארץ

(1) אין למצוא את העד בישראל;

(2) את העדות גבה שופט, קונסול ישראלי או מי ששר המשפטים הסמיך לכך, כך דרך כלל והן לענין מסויים;

(3) היתה אפשרות לחקור את העד חקירה שכנגד והדבר אושר על ידי מי שגבה את העדות.

24. הודעת שר התחבורה ברשומות, בדבר המדינות שהן בעלות האמנה, תשמש ראיה לדבר לענין חוק זה.

מדינות בעלות האמנה

25. סמכויות בתי המשפט והסמכויות האחרות על פי חוק זה לא יגרעו מסמכויות על פי כל דין אחר.

סמכויות לפי דין אחר

26. שר התחבורה ושר המשפטים ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

ביצוע ותקנות

גולדה מאיר יעקב ש' שפירא שמעון פרס
ראש הממשלה שר המשפטים שר התחבורה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה